

The Journal of Academic Social Science Studies

International Journal of Social Science

Volume 6 Issue 1, p. 889-911, January 2013

**OKULA HAZIRBULUNUŞLUĞU DEĞERLENDİRME
TESTİNİN UYARLAMA ÇALIŞMASI**

*THE ADAPTATION STUDY OF SCHOOL READINESS EVALUATION TEST
TO TURKISH*

Arş. Gör. Dr. Pınar BAĞÇELİ KAHRAMAN

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi A.B.D.

Prof. Dr. Handan Asûde BAŞAL

Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi A.B.D.

Abstract

The purpose of the present study was to adapt the "Brainline School Readiness Test". For the validity and reliability analyses, the test was performed to 30 7 year old students in the primary school. In the process of adaptation, translation to Turkish was done by two experts and then the test was translated back to English. It was found that there was unity between the expressions of the original form and the form translated from Turkish to English. The Turkish form was examined in terms of clarity of expressions and the form was finalized after making the necessary corrections. The reliability was analysed by using Kuder Richardson 20 coefficient and the test-retest correlation. The validity of the test was analysed by the means criteria validity which was based on teacher assessment and the development forms of children in preschool. The significance of the correlation between average scores of teacher assessments and average scores of development forms obtained from

School Readiness Evaluation Test, was tested by means of Pearson's Momentus Multiplication Correlation technique. It was determined that the realibility coefficient of this test was found to be .89.4. With the aim of determining whether the test provided consistent measurements depend on time or not, the test was performed a second time after two weeks to the children. The test-retest correlation was calculated by using Pearson Correlational coefficient and was found to be .94. It was found that this test is a valid and reliable instrument. It can be recommended that a wider sampling can be involved in the study.

Key Words: School readiness, validity, realibility

Öz

Bu araştırma Brainline Okula Hazırbulunuşluk Testi'ni Türkçe'ye uyarlamak amacıyla yapılmıştır. Geçerlik ve güvenilirlik çalışması için test, 30 ilköğretim birinci sınıfa başlamış olan 7 yaş çocuğuna uygulanmıştır. Uyarlama sürecinde, Testin dil eşdeğerliği çalışması iki İngilizce dil uzmanı tarafından eş zamanlı olarak İngilizce'den Türkçe'ye ve iki İngilizce dil uzman tarafından da Türkçe'den İngilizce'ye çevrilerek gerçekleştirilmiştir. Orijinal İngilizce formu ile çevrilen İngilizce formları arasında anlamsal fark olmadığı görülmüştür. Ayrıca testin Türkçe formu, bir Türkçe dil bilim uzmanı tarafından ifade biçimi ve dil bilgisi yönünden incelenmiş ve forma gerekli düzeltmeler yapılarak son şekli verilmiştir. Ölçeğin geçerliği ölçüt geçerliği ile, güvenilirliği ise Kuder Richardson 20 katsayısı (Cronbach Alpha) ve test-tekrar test korelasyonu ile analiz edilmiştir. Ölçüt geçerliği çalışmasında öğretmen değerlendirmeleri ve ilkokula hazırbulunuşluk gelişim formları kullanılmış ve Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi sontest puanları ile gelişim formu notları toplam puanları arasındaki ilişki Pearson korelasyon katsayısı yöntemiyle test edilmiştir. Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi'nin iç tutarlılık katsayısı 89.4 olarak saptanmıştır. Testin zamana bağlı olarak kararlı ölçümler verip vermediği test-tekrar yöntemiyle belirlenmeye çalışılmış, test iki hafta sonra çocuklara tekrar uygulanmıştır. Bunun sonucunda elde edilen test-tekrar test güvenilirlik katsayısı tüm ölçek için .94 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar ölçeğin güvenilir ve geçerli olduğunu göstermektedir. Ölçeğin daha büyük örneklem üzerinde uygulanmasının daha yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okula hazırbulunuşluk, geçerlik, güvenilirlik

GİRİŞ

İnsanın tüm yaşamında bazı yaşam dönemlerinin, psikolojik ve fizyolojik gelişmeler açısından daha kritik dönemler olarak ele alınması gerekmektedir. 0-6 yaşlarını kapsayan okul öncesi yıllar kişiliğin oluşumunda, şekillenmesinde, temel bilgi, becerilerin, alışkanlıkların ediniminde ve geliştirilmesinde en kritik yıllar olarak görülmektedir. Çocuğa erken yaşlarda sağlanacak olan deneyimler çocuğun daha sonraki yaşamını her yönüyle biçimlendirecek güçtedir. Tesadüflere bırakılmaması

gereken ciddi, bilimsel ve sistematik bir organizasyonla yönlendirilen okul öncesi eğitimi, tüm eğitimin can alıcı basamağı olarak görülmektedir (Arı, 2005). Gelişmenin çok hızlı olduğu bu dönemde okul öncesi kurumlar; çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun yaşantı ve deneyimler kazandırarak çocukların gelişimine yardımcı olabilmektedir (Başal, 2005). Fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal alanlar olarak ayrılan çocuk gelişiminde bu alanlar birbiriyle ilişkili olup, herhangi bir gelişim alanındaki aksama diğer alanları da olumsuz etkilemektedir (Berk,2009; Bredekamp ve Copple, 2002;Van Oudenhoven ve Rekha, 1998). Dolayısıyla, okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden 36-72 aylık çocukların psikomotor, sosyal-duygusal, dil ve bilişsel gelişimlerinin desteklenmesi, özbakım becerilerinin kazandırılması ve ilkökulae hazırbulunuşluklarının sağlanması okul öncesi eğitim programında amaçlanmaktadır (MEB, 2006). Bu program doğrultusunda amaçlar çocuğun tüm gelişim alanlarına yönelik olmakta ve bu amaçlara ulaşmak için okul öncesi eğitim kurumlarında düzenlenen etkinliklerde bütün gelişim alanlarına yönelik etkinliklerin planlanması önem taşımaktadır (Başal, 2005).

Okula Hazırbulunuşluk

Okula hazır olmak kavramı; çocuğun hazır olması, okulun hazır olması ve toplumun hazır olmasını içeren geniş bir süreçtir. Okula hazırbulunuşluk gelişimin tüm alanlarını çok yönlü olarak temel almaktadır. Örneğin; bazı çocuklar ise sosyal olarak yeterliyken, sözel olarak zayıf olabilmektedir. Bazı çocuklar güçlü dil becerisine sahip olabilmekte, ancak sosyal becerileri yetersiz olabilmektedir. Gelişimde var olan bu çeşitlilik, okula hazırbulunuşluğu tanımlamada zorluklara neden olmaktadır (California Child Care Health Program, 2006).

Katz'a (1991) göre; hazırlık kavramı genellikle okumayı öğrenmeye hazırlık olarak kullanılmaktadır. Ancak çocuğun genel sosyal gelişimi ve entelektüel geçmişi de çocuğun okula hazır olmasına yardımcı olan faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır. Hazırbulunuşluk kavramı uzun yıllar okuma-yazma ya da okula başlama ile beraber kullanılmış olsa da günümüzde öğrenmeye hazır oluş şeklinde kullanılmaktadır (Oktay, 2010). Polat'a (2010b) göre; ilkökula hazırlık, çocuğun okul öncesi eğitim kurumuna devam ettiği sürede tüm gelişim alanlarında eşit olarak desteklenerek ilkökulda kendinden beklenen görevleri yerine getirecek olgunluk düzeyine ulaşmasıdır. Ayrıca ilkökula hazırlık; ilkökula başlamadan önce matematik ve çizgi çalışmalarının yapılması değil, 6 yaş grubu çocukların bütün alanlarının desteklenerek, ilkökul için gerekli becerilerin kazandırıldığı sistemli çalışmalar bütünü olarak ifade edilmektedir (MEB, 2006).

Okula hazırbulunuşluk oldukça karmaşık bir kavram olmakla birlikte, okula başlama zamanı yasalarla belirlenmiştir. Ancak, belirlenen yaşta okula başlamaya çocuğun hazır olup olmadığı ise merak konusu olmaktadır. Ayrıca programda okula

hazırbulunuşluğun bileşenlerinin değerlendirilmesi de değerlendirmeye yönelik olan bir başka güçlük olarak görülmektedir. Ülkemizde okul öncesi eğitimi çocuğun gelişimini bütünsel bir yaklaşımla ele almakta, ancak okula hazırbulunuşluğun değerlendirilmesi anlamında kısıtlı bilgi içermektedir (Oktay, 2007; Uyanık-Balat, 2010).

Okula Hazırbulunuşluğun Ölçütleri

Çocuklar okul öncesi yıllar süresince aileleri dışındakilere güvenmeyi, bağımsız olmayı, kendi kendilerini kontrol edebilmeyi, keşfetmeyi, dünyayı anlamayı öğrenmektedirler. Dil becerileri, çevreleri gelişmekte ve zenginleşmektedir. Bu şekilde sosyal, duygusal, zihinsel yönden gelişirken; koşarak, atlayarak, tırmanarak büyük ve küçük motor gelişimlerinde de değişimler olmaktadır (Dodge ve Bickart, 2000). Oktay ve Unutkan (2005) çocuğa ilkokula hazırlık için okul öncesinde destek olunması gereken alanları şu şekilde sıralamıştır:

1. Okumaya hazırlık becerileri: Sesleri tanıma, el-göz koordinasyonu.
2. Matematik becerileri: 0-20 arası rakamları tanıma, renkleri, şekilleri öğrenme vs.
3. Sosyal beceriler: Paylaşma, sıra bekleme, sessiz dinleme vs.
4. Motor beceriler: Büyük ve küçük kas gelişimi.
5. Duygusal beceriler: Kendi duygularını ifade etme, empati kurabilme.
6. Özbakım becerileri: Temizlik, beslenme gibi alanlarla ilgili işleri yapabilme, yardımsız giyip çıkarma vs.

Okula Hazırbulunuşluğun Değerlendirilmesi

Çocuğun ilkokula hazır olup olmadığının değerlendirilmesi hazırbulunuşluk ile ilgili farklı teorik görüşlerde farklı açılardan değerlendirilmektedir (Dockett ve Perry, 2002; Mehaffe ve McCall, 2002).

1. **Olgunlaşmacı Görüş:** Olgunlaşmacı görüş çocuğun gelişimsel açıdan hangi aşamada olduğuna dikkat ederek değerlendirmektedir. Çocuğun okula hazır olup olmadığı ya da bir sene bekletilip hazırlığını tamamlaması gerekip gerekmediği saptanmaktadır
2. **Çevresel Görüş:** Beceri ve bilgiyi ölçmektedir. Renkleri bilme, şekilleri bilme, bir kişinin ismini heceleme gibi amaçları içeren beceriler üzerine odaklanmıştır. Kontrol listesi şeklinde yapılan değerlendirmeye göre çocuğun okula hazır olup olmadığı belirlenmektedir.
3. **Sosyal-Yapılandırmacı Görüş:** Bireysel olarak çocuğa odaklanmamakta sosyal ve kültürel değişkenleri ele almaktadır. Eğitimci, ebeveyn ve toplumun diğer üyeleri birlikte çalışarak o ortamda çocuklar için neyin önemli olduğunu tespit ederek değerlendirme yapmaktadır.
4. **Etkileşimci Görüş:** İlişkiler düzeyinde hazırbulunuşluğu değerlendirmektedir. İlişkiler karşılıklıdır ve gelişim zaman almaktadır.

Okula hazırbulunuşlukla ilgili çeşitli ölçekler de geliştirilmiştir. İlk defa 1925 yılında Gesell tarafından iki buçuk ile altı yaş arasındaki çocukların gelişimlerini değerlendirmeyi amaçlayan Gelişim Ölçeği geliştirilmiştir. 1974 yılında bu ölçek revizyondan geçmiş ve “büyük motor, küçük motor, adaptasyon, dil, kişisel ve sosyal” olmak üzere beş alan olarak yeniden gruplandırılmıştır. Bu ölçek bir çocuğun gelişimini değerlendirmek amacıyla aynı çocuğa on kez uygulanmaktadır (Özgüven, 2000: Akt. Koçyiğit, 2009). Diğer bir test olan Metropolitan Olgunluk Testi 1949 yılında Hildert ve arkadaşları tarafından hazırlanmıştır. Bu test Oktay (1983) tarafından Türkçe’ye uyarlanmış ve çocukların okuma öncesi dönemdeki durumlarını tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır (Oktay, 1983). Polat-Unutkan (2003) tarafından da okul öncesi dönem çocuklarının tüm gelişim basamaklarını kapsayan ve ilkökula hazıroluş düzeylerini belirlemek amacıyla “Marmara İlköğretime Hazıroluş Ölçeği” geliştirilmiştir.

Hazırbulunuşluk ile ilgili testler Beceri Testleri, Gelişimsel Değerlendirmeler, Örneklendirme ve Performans Temelli Değerlendirme olarak dört çeşit üzerinde temellenmektedir. Metropolitan Olgunluk Testi gibi beceri testleri; dönemin başında ve sonunda sınıf ortamında çocuğa uygulanan kalem ve kâğıt testleridir. Gelişimsel değerlendirme belli bir yaşta çocuğu değerlendirmek amacıyla uygulanan testlerdir. Örneğin Gesell Gelişim Ölçeği. Örneklendirme; görsel ve işitsel ayırım, beden farkındalığı, sayı becerisi, motor beceriler, dil becerilerini değerlendirmede kullanılmaktadır örneğin; Brigance K & I Tarama Testi gibi. Performans Testleri öğretmenin çocuğun çalışmalarını örneklediği ve kayıt altında tuttuğu portfolyolarla yapılan değerlendirmedir örneğin; İş Örnekleme Sistemleri gibi (Mehaffe ve McCall,2002).

Okul öncesi çocuğu hızlı bir gelişim ve değişim sürecindedir ve bu dönemdeki çocuğu tanımlayan en genel özellik “dinamik” oluşudur. Çocuklar aynı yaşta olmalarına rağmen farklı duygu ve düşünce örüntülerine sahiptirler. Bu nedenle de çocuklar hakkında karar verirken, çok boyutlu değerlendirmelerde bulunmak gerekmektedir (Tuğrul, 2005). Okula hazırbulunuşluk oldukça karmaşık bir kavram olmakla birlikte, okula başlama zamanı yasalarla belirlenmiştir. Fakat belirlenen yaşta okula başlamaya çocuğun hazır olup olmadığı ise merak konusu olmaktadır. Ayrıca programda okula hazırbulunuşluğun bileşenlerinin değerlendirilmesi de değerlendirmeye yönelik olan bir başka güçlük olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizde okul öncesi eğitimi çocuğun gelişimini bütünsel bir yaklaşımla ele almakta, ancak okula hazırbulunuşluğun değerlendirilmesi anlamında kısıtlı bilgi içermektedir (Uyanık-Balat, 2010). Ayrıca okul öncesi eğitim kurumları ile ilkökul arasında öğretmen tutumları, program içerikleri ve fiziki ortam açısından büyük farkların olduğu söylenebilmektedir. Bu nedenle çocuklar bazı zorluklar yaşayabilmektedir (Oktay, 2010). Bu zorlukların aşılabilmesi için okul öncesi eğitim

alsın ya da almasın çocukların ilkokula hazır olup olmadıklarının tarafsız bir biçimde ve çocuğun aktif katılımı ile değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Bu nedenle ülkemizde hem öğretmenlerin hem de ailelerin çocuklarına rahatlıkla uygulayabilecekleri, hem gözlem hem de performansa dayalı bir teste ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Bu düşünceden hareketle çalışmada, Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılarak Türkçe'ye uyarlanması amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni, Bursa ili merkez ilçelerine bağlı resmi ilköğretim okullarına devam eden ilköğretime başlama yaşına erişmiş, 7 yaş çocuklarıdır.

Araştırmanın örneklemini ise, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Bursa ili merkez ilçelerinden Osmangazi ve Nilüfer ilçelerine bağlı farklı sosyo-ekonomik altyapıyı temsil eden ve kolayca elde edilen gruplara uygulanan tesadüfi örnekleme yolu ile seçilmiş bir özel ve iki resmi ilköğretim okuluna devam eden ve aynı okulun anasınıfını bitirmiş 7 yaşında 30 çocuk oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan çocukların cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Çocukların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	19	63.3
Erkek	11	36.7
Toplam	30	100

Araştırmaya katılan çocukların %63.3'ü kız, %36.7'si erkektir.

Veri Toplama Aracı

Brainline Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi (School Readiness Test, 2003) Afrika Brainline Uzaktan Eğitim Merkezi tarafından ailelere ve öğretmenlere çocuklarının okula hazırbulunuşluklarını belirlemede yardımcı olmak amacıyla 2003 yılında hazırlanmıştır. Ancak test kurum tarafından uygulanmakla birlikte kurum tarafından testin geçerlik ve güvenilirlik çalışmasının yapılmadığı belirtilmiştir.

Ailelere ve öğretmenlere çocukların hazırbulunuşluklarını değerlendirmede yardımcı olmak amacıyla ilk bölümde testle ilgili açıklamalara yer vermiştir. Test, 25 alt test olmak üzere toplam 281 maddeden oluşmaktadır. Testin sosyal, duygusal ve genel gelişim bölümlerinin bir kısmı öğretmenlerin/ailelerin gözlemlerine, diğer bölümler ise çocuklarla yapılan bireysel uygulamalara dayanmaktadır. Uygulamalar yaklaşık bir saat sürmektedir.

Testte bazı maddeler evet (1) /hayır (0) şeklinde, bazı maddeler ise yanlarında belirtilen sayıya göre puanlanmakta ve toplanan puanlar verilen puan çizelgesine göre hazır- çok iyi, hazır-yeterli düzeyde ve hazır değil şeklinde yazılmaktadır. Toplamda elde edilen puanlar çocuğun okula yeterince hazır olup olmadığını belirlemektedir. Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi'nden alınan puanın yüksekliği çocuğun ilkokula hazır olduğunu; düşüklüğü ise ilkokula hazır olmadığını göstermektedir. Test şu başlıklardan oluşmaktadır:

- 1- Ailelere/ öğretmenlere önsöz
- 2- Değerlendirme ile ilgili yardım
- 3- Okula hazır bulunuşluk nedir?
- 4- Okula hazır bulunuşluğun gereklilikleri
A-Sözsüz Değerlendirme
- 5- Okula hazırbulunuşluğu değerlendirme kriterleri -Gözlem
 - 5.1.Genel gelişim (10 madde)
 - 5.2. Duygusal gelişim (15 madde)
 - 5.3.Sosyal gelişim (10 madde)
- 6- Okula hazır bulunuşluğu değerlendirme kriterleri - Gözlem ve egzersizler
 - 6.1. Analiz (4 madde)
 - 6.2. İlişki (6 madde)
 - 6.3. Denge (10 madde)
 - 6.4.Ayırdedilebilirlik (10 madde)
 - 6.5.Baskınlık: El Baskınlığı (6 madde)-Göz Baskınlığı (3 madde)-Ayak Baskınlığı (3 madde)
 - 6.6. Zemin-şekil (5 madde)
 - 6.7.Küçük kas gelişimi (15 madde)
 - 6.8. Büyük kas gelişimi (20 madde)
 - 6.9. Kısa süreli hafıza (6madde)
 - 6.10. Yanallık ve yönlülük (10 madde ve ok tablosu)
 - 6.11.1. Beden imgesi (Çizime Dayalı)
 - 6.11.2. Beden imgesi (Göstermeye Dayalı ve 10 madde)
 - 6.12. Yan ortahat (15 madde)

- 6.13. Göz hareketleri (10 madde)
- 6.14. Mekândaki konum (10 madde)
- 6.15. Sentez (5 madde)
- 6.17. Bütünleştirme (13 madde)
- 6.18. Sıralama (7 madde)
- 6.19. Şekil değişmezliği (3 madde)
- 5- Okula hazırbulunuşluğu değerlendirme kriterleri- Matematik becerisi (17 madde)
B-Sözlü Değerlendirme
- 6- Okula hazırbulunuşluğu değerlendirme kriterleri- Dil Gelişimi (38 madde)

Verilerin Analizi

Brainline Uzaktan Eğitim Merkezi tarafından geliştirilmiş olan Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi (Brainline School Readiness Test, 2003) araştırmacılar tarafından geçerlik- güvenilirlik çalışması yapılarak Türkçe'ye uyarlanmıştır. Testin geçerlik-güvenirlik çalışmasında 30 çocuk ile çalışılmıştır. Testin uygulama bölümü araştırmacı tarafından çocuklarla gerçekleştirilmiştir. Her çocukla yapılan çalışma yaklaşık bir saat sürmüştür. Öntest gelişim bölümleri için çocukların anasınıflarında yer alan gelişim raporlarından yararlanılmış, son test gelişim bölümlerini ise çocukların ilköğretim birinci sınıf öğretmenleri doldurmuştur.

Brainline Okula Hazırbulunuşluk Değerlendirme Testinin uyarlaması üç aşamada gerçekleştirilmiştir: İlk aşama Türkçe çevirisinin dil eşdeğerliliği, ikinci aşama güvenilirlik çalışması ve üçüncü aşama geçerlik çalışmasıdır.

Brainline Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi'nin Türkçe'ye çevrilme süreci, iki İngilizce dil uzmanı tarafından eş zamanlı olarak İngilizce'den Türkçe'ye ve iki İngilizce dil uzman tarafından da Türkçe'den İngilizce'ye çevrilerek gerçekleştirilmiştir. Orijinal İngilizce formu ile çevrilen İngilizce formları arasında anlamsal farklılık olup olmadığına bakılmış ve farklı iki uzmanın çevirileri arasında anlamsal farklılığın olmadığı görülmüştür. Ayrıca test, bir Türkçe dil bilim uzmanı tarafından ifade biçimi ve dil bilgisi yönünden incelenmiştir.

6 Yaş Çocuklarının ilkokula hazırbulunuşluklarını belirlemeye yönelik olarak uyarlanmakta olan Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testinden elde edilen verilerin standart sapma ve ortalamaları alınarak betimleyici istatistikler yapılmıştır. Pearson korelasyon tekniği ile test-tekrar test güvenilirliği değerlendirilmiştir. Ölçüt geçerliği çalışmasında hazırbulunuşlukla ilgili olarak öğretmen değerlendirmelerini kapsayan, çocukların psiko-motor, duygusal, sosyal, bilişsel becerilerini ilkokula hazırbulunuşluk kapsamında ölçen bir ölçeğe ulaşılmadığı için çocuklara dönem ortasında verilen ve ilkokula hazırbulunuşluk kapsamında tüm becerileri

değerlendiren gelişim formları kullanılmıştır. Pearson korelasyon yöntemiyle madde ayırt edicilik indeksine (madde-madde, madde-toplam korelasyonları) bakılmış, iç tutarlılığının belirlenmesi için Kuder Richardson 20 (Cronbach Alpha) katsayıları incelenmiştir. Anlamsız çıkan maddeler analizden çıkarılmıştır.

BULGULAR

Çalışma grubunun alt ölçeklere verdikleri yanıtların aritmetik ortalama ve standart sapmaları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Alt Ölçeklere İlişkin Çocukların Cinsiyetlerine Göre Ortalama ve Standart Sapmalar

Alt Ölçekler		N	X	SS
Genel Gelişim	K	19	3.95	1.78
	E	11	4.82	2.27
Duygusal Gelişim	K	19	13.11	2.36
	E	11	13.91	1.51
Sosyal Gelişim	K	19	9.11	1.29
	E	11	9.36	1.03
Analiz	K	19	13.16	2.29
	E	11	13.46	1.81
İlişki	K	19	6.42	2.95
	E	11	8.46	1.04
Denge	K	19	7.42	1.81
	E	11	7.18	2.48
Ayırdedilebilirlik	K	19	8.37	1.61
	E	11	8.46	1.86
Şekil-zemin	K	19	7.47	2.01
	E	11	7.36	2.42
Küçük kas gelişimi	K	19	14.32	1.06
	E	11	13.91	1.30
Büyük kas gelişimi	K	19	16.95	2.44
	E	11	18.18	1.54
Kısa Süreli Hafıza	K	19	5.63	1.54
	E	11	5.91	1.38
Yanallık ve Yönlülük	K	19	33.32	11.08
	E	11	37.00	10.31
Beden İmgesi (Çizime Dayalı)	K	19	6.74	3.00
	E	11	7.00	3.44
Beden İmgesi (Göstermeye Dayalı)	K	19	11.32	2.54
	E	11	11.36	2.20
Yan Ortahat	K	19	8.58	1.82

	E	11	8.55	2.24
Göz Hareketleri	K	19	13.37	1.61
	E	11	13.55	2.12
Mekândaki Konum	K	19	2.05	1.43
	E	11	2.73	1.56
Sentez	K	19	3.58	1.02
	E	11	3.91	0.30
Bütünleştirme	K	19	6.90	2.05
	E	11	7.27	1.68
Ardışıklık	K	19	11.63	2.99
	E	11	13.09	2.95
Şekil Değişmezliği	K	19	9.00	1.33
	E	11	8.18	2.71
Matematik Becerisi Öğretmene Göre	K	19	9.07	1.11
	E	11	9.03	1.10
Matematik Becerisi Öğretmene Göre	K	19	8.79	0.54
	E	11	9.00	0.00
Dil Gelişimi	K	19	15.53	7.21
	E	11	14.64	7.83
Baskınlık	K	19	13.37	1.61
	E	11	13.55	2.12
Toplam	K	19	241.74	19.31
	E	11	253.00	25.67

Tablo 2’de araştırmaya katılan çocukların verdikleri yanıtların aritmetik ortalamaları ve standart sapma değerleri verilmiştir. Buna göre; alt boyutlara verilen yanıtların aritmetik ortalamalarının kızlara göre 2.05 ile 33.32 ve erkeklere göre 2.73 ile 37.00 arasında değiştiği görülmektedir. Ayrıca araştırmaya katılan 19 kız öğrencinin İlköğretime Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi’ne verdikleri yanıtların toplam puanlarının aritmetik ortalaması 241.7; erkek öğrencilerin ise 253’tür.

1-Güvenirlige İlişkin Bulgular

Testin güvenirligi test-tekrar test, Kuder Richardson (KR20) ve madde toplam korelasyon yöntemleri ile test edilmeye çalışılmıştır.

1.1.Testin Test-Tekrar Test Yöntemine İlişkin Bulgular

Testin zamana bağlı olarak kararlı ölçümler verip vermediği test-tekrar test yöntemi ile hesaplanmıştır. Zamana göre değişmezlik ölçütü, herhangi bir şeyin aynı ya da benzer koşullar altında ve belli zaman aralığı ile ölçümleri sonucu elde edilen veri grupları arasındaki ilişkiyi tanımlamaktadır (Karasar, 2005).

İlköğretime Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi'nin öntesti 7 yaş grubu ilkokul birinci sınıfa başlayan 30 çocuğa okulun ikinci haftasında ve ilk uygulamadan iki hafta sonra uygulanmıştır.

Tablo 3. Okula Hazırbulunuşluk Testi Test-Tekrar Test Korelasyonları

Alt Ölçekler	r	p
Genel Gelişim	.62	.00
Duygusal Gelişim	.77	.00
Sosyal Gelişim	.77	.00
Analiz	.62	.00
İlişki	.83	.00
Denge	.100	.00
Ayırdedilebilirlik	.67	.00
Şekil-zemin	.56	.00
Küçük Kas Gelişimi	.80	.00
Büyük Kas Gelişimi	.100	.00
Kısa Süreli Hafıza	.93	.00
Yanallık ve Yönlülük	.91	.00
Beden İmgesi (Göstermeye Dayalı)	.70	.00
Yan Ortahat	.85	.00
Göz Hareketleri	.100	.00
Mekândaki Konum	.87	.00
Sentez	.92	.00
Bütünleştirme	.64	.00
Ardışıklık	.75	.00
Şekil Değişmezliği	.96	.00
Matematik Becerisi Öğretmene Göre	.99	.00
Matematik Becerisi Öğrenciye Göre	.96	.00
Dil Gelişimi	.98	.00
Formun devamlılık katsayısı	.94	.00

İki ölçüm arasındaki korelasyon Pearson Momentler Çarpım Korelasyon tekniği ile hesaplanmıştır. Bunun sonucunda elde edilen test-tekrar test güvenilirlik katsayısı tüm ölçek için .94 olarak belirlenmiştir. Bu durum ölçeğin zamana bağlı değişmezliğini desteklemektedir.

Ölçekten elde edilen puanların değişmezliğini yansıtan test-tekrar test korelasyon katsayıları .37 ile .100 arasında değişmektedir. Bu korelasyon katsayıları Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testinden alınan öntest ve sontest puanlarının fazla değişmediğini göstermektedir. Buna göre; puan değişmezliği düzeyi ölçeğin zamana karşı güvenilirliğini desteklemektedir.

1.2. Testin İç Tutarlık Yöntemine İlişkin Bulgular

Ölçeğin bir uygulamada elde edilen puanlar arasında tutarlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Kuder Richardson 20 (KR-20) hesaplanmıştır. Maddeler arası tutarlığın yüksek olması örneklenen davranış alanının benzeşik olduğunu göstermektedir. Bu teknikle elde edilen alfa (α) değeri, testin iç tutarlığının ve homojenliğinin göstergesidir (Öner, 1994).

Tablo 4. Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi Alt Ölçeklerinin Güvenirlik Katsayıları

Alt Ölçekler	KR20 α
Genel Gelişim	.73
Duygusal Gelişim	.71
Sosyal Gelişim	.69
Analiz	.70
İlişki	.63
Denge	.88
Ayırdedilebilirlik	.65
Şekil-zemin	.66
Küçük Kas Gelişimi	.72
Büyük Kas Gelişimi	.68
Kısa Süreli Hafıza	.73
Yanallık ve Yönlülük	.93
Beden İmgesi (Göstermeye Dayalı)	.74
Yan Ortahat	.95
Göz Hareketleri	.95
Mekândaki Konum	.76
Sentez	.78
Bütünleştirme	.60
Ardışıklık	.83
Şekil Değişmezliği	.69
Matematik Becerisi Öğretmene Göre	.66
Matematik Becerisi Öğrenciye Göre	.93
Dil Gelişimi	.88
Formun cronbach alpha değeri	.91

Tablo 4'te de görüldüğü gibi; Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi'nin alt boyutlarının güvenirlilik katsayıları .60 ile .95 arasında değişmektedir. Korelasyon katsayısının yüksekliği testin alt boyutlarının oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir. Elde edilen Alpha Katsayısı iç tutarlılığı ölçmektedir (Anastasi, 1982: Akt. Voltan-Acar, 1991). Ayrıca testin cronbach alpha değeri $r=.91$ olarak belirlenmiştir. .91 değeri testin oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir. Kalaycı (2008) .60 ve .80 arasındaki güvenirlilik katsayılarının oldukça güvenilir kabul edildiğini ve .80 ve üzerindeki güvenirlilik katsayılarının yüksek derecede güvenilir

olduğunu belirtmiştir. Bu bulgulara dayanarak ölçeğin oldukça güvenilir olduğu söylenebilmektedir.

Beden İmgesi (Çizime Dayalı) Alt Testinin Güvenirlik Çalışması

Beden İmgesi (Çizime Dayalı) alt ölçeği çocukların kendi bedenlerini çizmelerine dayanmaktadır. Çocukların beden çizimleri puanlanarak toplam puan çıkarılmakta ve çocuğun çizimi bu puana göre değerlendirilmektedir. Bu bölüm için çalışmanın test-tekrar test güvenirliliğine ve ölçeğin güvenirlilik düzeyine bakılmıştır.

Tablo 5'te test-tekrar test korelasyonu ve cronbach alpha değeri verilmiştir.

Tablo 5. Beden İmgesi (Çizime Dayalı) Alt Ölçeğine İlişkin Test-Tekrar Test Korelasyonu ve Cronbach Alpha Değeri

	Beden imgesi 1	Son Beden İmgesi 1	Cronbach alpha
Beden imgesi 1	1	.50(*)	.63
Son Beden İmgesi 1	.50(*)	1	

*p<.01

Tablo 5'te de görüldüğü gibi; ön test ve son test arasında düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($r=.50$, $p<.05$). Ayrıca alt ölçek .63 düzeyinde güvenilirdir.

Baskınlık Alt Ölçeğinin Güvenirlik Çalışması

Baskınlık alt ölçeği çocukların sağ ve sol baskınlıklarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Çocuklara verilen yönergeler göre çocukların ayak, el ve göz baskınlıkları belirlenmektedir. Örneğin; "topu atma ve yakalama" yönergelerini çocuk uygulamakta ve baskınlığı belirlenmektedir.

Bu bölüm için çalışmanın test-tekrar test güvenirliliğine ve testin güvenirlilik düzeyine bakılmıştır.

Tablo 6'da test-tekrar test korelasyonu ve cronbach alpha değeri verilmiştir.

Tablo 6. Baskınlık Alt Ölçeğine İlişkin Test-Tekrar Test Korelasyonu ve Cronbach Alpha Değeri

	Baskınlık	Son Baskınlık	Cronbach alpha
Baskınlık	1	1.000(*)	.73
Baskınlık	1.000(*)	1	

*p<.01

Tablo 6'da da görüldüğü gibi; baskınlık alt ölçeğine ilişkin ön test ve son test arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($r=1.0$, $p<.05$). Ayrıca alt ölçeğin .73 düzeyinde güvenilir olduğu belirlenmiştir.

1.3. Madde Analizi: Madde Geçerlik İndeksine (Madde Ayırt Edicilik İndeksine) İlişkin Bulgular

Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testine ait tüm alt ölçeklere ilişkin maddeler ve maddelerin ait oldukları alt ölçeklerin puanı ile ilişkisi Pearson korelasyon katsayısı değerlerine bakılarak incelenmiştir. Her bir maddenin toplam puanı ile yüksek korelasyon göstermesi, alt ölçeklerin birbirleri ile tutarlı maddelerden oluştuğunu ortaya koymaktadır. Madde toplam korelasyonu .20 ve daha yüksek olan maddelerin bireyleri iyi derecede ayırt ettiğini göstermektedir (Tavşancıl, 2006; Kalaycı, 2006). Yapılan işlemler sonucunda madde toplam korelasyonu .20'nin altında olan maddeler test toplamından çıkarılmıştır.

Yapılan madde analizi sonucunda; Analiz alt testinde maddelerin birbirleriyle korelasyonlarının pozitif yönlü ve anlamlı olduğu görülmüştür. Ayrıca madde toplam korelasyon değerlerinin .34 ile .73 arasında değiştiği belirlenmiştir.

İlişki alt testinde; maddelerin korelasyonlarının birbirleriyle ve toplamla pozitif yönlü olduğu görülmüştür ($p<.05$). Ayrıca madde toplam korelasyon değerlerinin .27 ile .59 arasında değiştiği saptanmıştır.

Denge alt testinde maddelerin birbirleriyle ve toplamla korelasyonlarının pozitif yönlü ve anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<.05$). Ayrıca madde toplam korelasyonlarının .39 ile .81 arasında değiştiği saptanmıştır.

Ayırdebilirlik alt testinde maddelerin toplamla anlamlı ve pozitif ilişkili olduğu belirlenmiştir. Ayırdebilirlik 10 maddesi ($r=-.064$, $p>.05$) ve madde toplam korelasyonu .198 olan Ayırdebilirlik 7 maddesi de analizden çıkarılmıştır. Maddelerin madde toplam korelasyon değerlerinin .25 ile .51 arasında değiştiği belirlenmiştir.

Şekil-zemin alt testinde maddelerin birbirleriyle ve toplamla anlamlı ve pozitif yönlü olduğu görülmüştür ($p<.05$). Ayrıca madde toplam korelasyon değerlerinin .32 ile .74 arasında değiştiği belirlenmiştir.

Kısa Süreli Hafıza alt testinde maddelerin madde toplam korelasyonlarının $p<.01$ düzeyinde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki gösterdiği belirlenmiştir. Ayrıca maddeler madde toplam korelasyon değerlerinin .22 ile .84 arasında değiştiği belirlenmiştir.

Yön Belirleme alt testinde maddelerin madde toplam korelasyonlarının $p<.05$ düzeyinde anlamlı olduğu saptanmıştır. Ancak madde 14 "ellerini öne doğru uzat" ($r=.017$, $p<.05$) ve madde 15 "ellerini arkaya doğru uzat" ($r=.017$, $p<.05$) toplamla anlamlı bir ilişki olmadığından dolayı analizden çıkarılmıştır. Maddelerin madde toplam korelasyon değerlerinin .77 ile .97 arasında değiştiği belirlenmiştir.

Beden İmgesi 2 (göstermeye dayalı) alt testinin maddelerinin madde toplam korelasyon değerlerinin .48 ile .76 arasında değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca maddeler toplam korelasyonla da pozitif ve anlamlı ilişki göstermektedir ($p<.05$). Ancak beden ile ilgili yönergeleri belirten 5 madde madde toplam korelasyonları ile anlamlı bir ilişki göstermemektedir ($p<.05$). Bu nedenle bu maddeler analizden çıkarılmıştır.

Yan Ortahat alt testi yönergeyi uygulamayı gerektiren 15 maddeden oluşmaktadır. Yan Orta Hat alt testine ait maddelerin madde toplam korelasyonlarının .56 ile .82 arasında değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca maddeler toplam korelasyonla da $p<.01$ düzeyinde pozitif ve anlamlı ilişki göstermiştir. Ancak ayak parmaklarına dokun", "bacaklarına dokun", "ayağınla dizine dokun", "arkadaşının kolunu göster", "arkadaşının kulağını göster", "arkadaşının bacağına göster" ve geri geri yürü" "ayaklarına dokun", "burnunla dizine dokun", "kulağınla omzuna dokun" ve "öne doğru yürü" maddelerinin düşük ölçüm değerleri verdikleri ve toplamla ilişkili olmadıkları ($p<.05$) belirlenmiştir. Bu nedenle bu maddeler analizden çıkarılmıştır. Böylece Yan Orta Hat alt testi 4 madde olarak belirlenmiştir.

Göz Hareketleri alt testinin tüm maddeleri toplamla $p<.01$ düzeyinde pozitif yönlü ve anlamlıdır. Maddelerin madde toplam korelasyonları incelendiğinde .40 ile .98 arasında değiştiği belirlenmiştir.

Mekândaki Konum alt testi yönergeyi uygulamayı gerektiren 10 maddeden oluşmaktadır. Ancak "Masanın altında otur.", "Sandalyenin arkasında ayakta dur.", "Sandalyenin önünde ayakta dur.", " Sandalyenin üzerine çık.", "Ellerini başının üzerine koy" ve "Ellerini havada uzat" yönergelerini içeren 6 madde düşük ölçüm değerleri vermeleri nedeniyle analizden çıkarılmıştır. Mekandaki Konum alt testine ait olan maddelerin madde toplam korelasyonlarının da beklenen değer .66 ile .90 arasında değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca maddelerin birbirleriyle ve toplam korelasyonla da $p<.01$ düzeyinde pozitif ve anlamlı ilişki göstermiştir. Ancak 10. Madde olan "Birkaç adım geri git" maddesinin madde toplam korelasyonunun .075 olduğu belirlenmiş ve bu madde analizden çıkarılmıştır. Böylece Mekândaki Konum alt testi 3 madde olarak belirlenmiştir.

Sentez alt testi yönergeyi uygulamayı gerektiren 6 maddeden oluşmaktadır. Ancak "Yapboz1: Öğrenci 10 parçalı bir yapbozu yapabilir." maddesi çocuklar rahatlıkla uygulayabildikleri için analizden çıkarılmıştır. Sentez ait testine ait olan maddelerin madde toplam korelasyonların .53 ile .77 arasında değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca maddeler toplam korelasyonla da $p<.01$ düzeyinde pozitif ve anlamlı ilişki göstermiştir.

Bütünleştirme alt testinin maddelerinin madde toplam korelasyonlarının .21 ile .44 arasında olduğu görülmüştür. Ayrıca maddeler toplam korelasyonla da pozitif ve anlamlı ilişki göstermiştir. Ancak Madde 5'in madde toplam korelasyonu -.024

olduğu için bu madde analizden çıkarılmıştır. Ayrıca madde 8'in maddelerin toplamıyla anlamlı bir düzeyde ilişkisi olmadığı belirlenmiş ve bu nedenle analizden çıkarılmıştır.

Ardışıklık alt testine ait maddelerin madde toplam korelasyonlarının .47 ile .75 arasında değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca maddeler toplam korelasyonla da $p < .01$ düzeyinde pozitif ve anlamlı ilişki göstermiştir.

Şekil Değişmezliği alt testinin maddelerinin de madde toplam korelasyonlarının .74 ile .83 arasında değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca maddelerin birbirleriyle ve maddeler toplam korelasyonla $p < .01$ düzeyinde pozitif ve anlamlı ilişki gösterdiği belirlenmiştir.

Dil Gelişimi alt testi kısa süreli işitsel hafıza, uzun süreli işitsel hafıza, eksik tamamlama, işitsel dizi, işitsel çağrışım ve işitsel yerleştirme bölümlerinden ve onların alt maddelerinden oluşmaktadır. İşitsel dizi bölümüne ait olan aynı sırada tekrarlamayı içeren " ağaç-adam", "masa-kedi-kalem", "hava soğuk", "kapı açık", "köpek hızla uzaklaşıyor", bugün annem çok öfkeli" ve "dükkânda birçok insan var" maddeleri analizden çıkarılmıştır. Maddelerin madde toplam korelasyonlarının .29 ile .67 arasında değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca maddeler toplam korelasyonla $p < .05$ düzeyinde pozitif ve anlamlı ilişki göstermiştir. Ancak D1,D2,D6,D16,D17,D18 VE D28 maddelerinin anlamlı düzeyde ilişki göstermedikleri belirlenmiştir. Bu nedenden dolayı bu maddeler analizden çıkarılmıştır.

Matematik Becerisi (Öğrenciye Göre) alt testi maddelerinin madde toplam korelasyonlarının .32 ile .87 arasında değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca maddelerin maddeler toplam korelasyonla $p < .05$ düzeyinde pozitif ve anlamlı ilişki gösterdiği belirlenmiştir. Ancak MB 10 maddesinin diğer maddelerle ters yönlü olduğu ve toplam korelasyonla da ilişkili olmadığı için madde analizden çıkarılmıştır.

Genel Gelişim alt testinde maddelerin madde toplam korelasyonlarının .24 ile .69 arasında değiştiği görülmüştür. Ayrıca maddelerin maddeler toplam korelasyonla $p < .05$ düzeyinde pozitif ve anlamlı ilişki gösterdiği saptanmıştır. Ancak GG2 maddesinin toplam korelasyonla ilişkili olmadığı ($r = .14$, $p < .05$) ve madde toplam korelasyonunun $-.103$ olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle madde analizden çıkarılmıştır.

Duygusal Gelişim alt testi maddelerinin madde toplam korelasyonlarının .25 ile .62 arasında değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca maddelerin toplam korelasyonla $p < .01$ ve $p < .05$ düzeyinde pozitif ve anlamlı ilişki gösterdiği saptanmıştır. Ancak DG1, DG4, DG7, DG10 ve DG13 maddeleri madde toplam korelasyonları .20'nin altında olduğu için ve madde toplamıyla anlamlı bir ilişki göstermediği için analize dahil edilmemiştir.

Sosyal Gelişim alt testi çocukları gözlemleyen öğretmen/ebeveyn tarafından doldurulması gereken bir alt testtir. Maddelerin madde toplam korelasyonlarının .30 ile .64 arasında değiştiği ve maddelerin maddeler toplam korelasyonla $p < .05$ düzeyinde pozitif ve anlamlı ilişki gösterdiği saptanmıştır. Ancak SG6 ve SG8

maddelerinin toplam korelasyonla ilişki olmadığı belirlenmiştir ($p>.05$). Bu nedenle maddeler analizden çıkarılmıştır.

Küçük Kas Gelişimi (KK) alt testi çocukları gözlemleyen öğretmen/ebeveyn tarafından doldurulması gereken bir alt testtir. Ayrıca maddelerin madde toplam korelasyonlarının .22 ile .86 arasında değiştiği belirlenmiştir. Maddelerin maddeler toplam korelasyonla $p<.01$ ve $p<.05$ düzeyinde pozitif ve anlamlı ilişki gösterdiği saptanmıştır. Bununla birlikte KK1, KK10 ve KK11 maddelerinin madde toplamıyla ilişkisi olmadığı belirlenmiş ve maddeler analizden çıkarılmıştır.

Büyük Kas Gelişimi (BK) alt testi çocukları gözlemleyen öğretmen/ebeveyn tarafından doldurulması gereken bir alt testtir. Çocuğun topu yakalaması, takla atabilmesi, atlaması gibi özellikleri içermektedir. “Öğrenci giyinebilir ve soyunabilir.”, “ Öğrenci sakar değildir.”, “Öğrenci nesnelere çarpışmaz.”, “Büyük bir topu yakalayabilir.”, “Büyük bir topa vurabilir.”, “Küçük bir topa vurabilir.” ve “Tırmanma oyuncağından aşağıya inebilir ya da tırmanma oyuncağına tırmanabilir.” maddelerine verilen cevaplar aynı olduğu için maddeler analize dahil edilmemiştir. Maddelerin madde toplam korelasyonlarının .21 ile .57 arasında değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca maddelerin maddeler toplam korelasyonla $p<.05$ düzeyinde pozitif ve anlamlı ilişki gösterdiği saptanmıştır. Ancak BK15 maddesinin madde toplamıyla ilişkisi olmadığı ve madde toplam korelasyonunun $-.271$ olduğu belirlenmiş ve bu nedenle madde analizden çıkarılmıştır.

Matematik Becerisi (Öğretmene Göre) alt testi çocukları gözlemleyen öğretmen/ebeveyn tarafından doldurulması gereken bir alt ölçektir. Çocukların sayı bilgisinin öğretmenler/ebeveynler tarafından değerlendirilmesini kapsamaktadır. 9 maddeden oluşan bu alt ölçekten 4 madde çıkarılmıştır. Bu maddeler: “5’e kadar olan sayıların sembollerini tanıyabilir.”, “ 10’a kadar olan sayıların sembollerini tanıyabilir.”, “5’e kadar olan sayıları nesnelere ya da abaküsle sayabilir.”, “10’a kadar olan sayıları nesnelere ya da abaküsle sayabilir.” Matematik Becerisi (Öğretmene Göre) alt testi maddelerinin madde toplam korelasyonlarının .56 ile .94 arasında değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca maddelerin maddeler toplam korelasyonla $p<.01$ ve $p<.05$ düzeyinde pozitif ve anlamlı ilişki gösterdiği saptanmıştır.

2. Geçerliğe İlişkin Bulgular

Geçerlik testin bireyin ölçülmek istenen özelliği ne derece doğru ölçtüğü ile ilgili kavramdır (Büyüköztürk, 2005). Testin geçerliğini belirlemede ölçüt-bağımlı geçerlikten yararlanılmıştır.

Tablo 7’de ölçüt-bağımlı geçerliğe ilişkin Pearson Korelasyon tekniği sonuçları verilmiştir:

Tablo 7. Genel Toplam Ve Gelişim Formu Toplam Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Tekniğine İlişkin Sonuçlar

	Genel Toplam	Gelişim Formu Toplam Puanı
Genel Toplam	1	.431 (*)
Gelişim Formu Toplam Puanı	.431(*)	1

*p<.05

Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi'nin ölçüt bağımlı geçerliği madde analizi sonucunda belirlenen maddelerin son teste ait genel toplam puanları ile gelişim formu toplam puanları arasındaki korelasyona bakılarak belirlenmiştir. Buna göre; çocukların Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi son test puanları ile gelişim formu notları toplam puanları arasındaki korelasyon katsayısı istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Öğrencilerin gelişim formu toplam puanları ile Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi'nden aldıkları puan toplamları arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır.

3. Son Şekli Verilmiş Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi Güvenirlik Analizi

Tablo 8. Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi'nin Güvenirlik Analizi Sonuçları

Alt Ölçekler	KR20 α
Genel Gelişim	.78
Duygusal Gelişim	.79
Sosyal Gelişim	.72
Analiz	.70
İşbirliği	.63
Denge	.88
Ayırdelebilirlik	.68
Şekil-zemin	.66
Küçük Kas Gelişimi	.72
Büyük Kas Gelişimi	.78
Kısa Süreli Hafıza	.79
Yanallık ve Yönlülük	.93
Beden İmgesi (Çizime Dayalı)	.63
Beden İmgesi (Göstermeye Dayalı)	.89
Yan Ortahat	.93
Göz Baskınlığı	.95
Mekândaki Konum	.91
Sentez	.78

Bütünleştirme	.65
Ardışıklık	.75
Şekil Değişmezliği	.69
Matematik Becerisi Öğretmene Göre	.66
Matematik Becerisi Öğrenciye Göre	.93
Dil Gelişimi	.88
Baskınlık	.73
Formun cronbach alpha değeri	.89

Tablo 8’de görüldüğü gibi; son şekli verilmiş olan Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi’nin güvenilirlik katsayısı .89.4’tür. Bu değer son şekli verilmiş olan testin son derece güvenilir olduğunu göstermektedir. Alt ölçeklerin güvenilirlik katsayıları sırasıyla; genel gelişim .78, duygusal gelişim .79, sosyal gelişim .72, analiz .70, işbirliği .63, denge .88, ayırdedilebilirlik .68, şekil-zemin .66, küçük kas gelişimi .72, büyük kas gelişimi .78, kısa süreli hafıza .79, yanallık-yönlülük .93, beden imgesi (çizime dayalı) .63, beden imgesi (göstermeye dayalı) .89, yan ortahat .93, göz baskınlığı .95, mekandaki konum .91, sentez .78, bütünleştirme .65, ardışıklık .75, şekil değişmezliği .69, matematik becerisi (öğretmene göre) .66, matematik becerisi (öğrenciye göre) .93, dil gelişimi .88 ve baskınlık .73 olarak belirlenmiştir. Bu değerler alt ölçeklerin de güvenilir olduğunu göstermektedir. 281 maddeden oluşan ölçek son şekliyle 201 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin son şekli şu şekilde belirlenmiştir:

- 1- Ailelere/ öğretmenlere önsöz
- 2- Değerlendirme ile ilgili yardım
- 3- Okula hazır bulunuşluk nedir?
- 4- Okula hazır bulunuşluğun gereklilikleri

A-Sözsüz Değerlendirme

- 5- Okula hazır bulunuşluğu değerlendirme kriterleri -Gözlem
 - 5.1.Genel gelişim (8 madde)
 - 5.2. Duygusal gelişim (15 madde)
 - 5.3.Sosyal gelişim (7 madde)
- 6- Okula hazır bulunuşluğu değerlendirme kriterleri - Gözlem ve egzersizler
 - 6.1. Analiz (7 madde)
 - 6.2. İlişki (6 madde)
 - 6.3. Denge (9 madde)
 - 6.4.Ayırdedilebilirlik (8 madde)
 - 6.5.Baskınlık: El Baskınlığı (6 madde), Göz Baskınlığı (2 madde), Ayak baskınlığı (3 madde)
 - 6.6. Şekil-Zemin (5 madde)
 - 6.7.Küçük kas gelişimi (9 madde)

- 6.8. Büyük kas gelişimi (12 madde)
 - 6.9. Kısa süreli hafıza (5 madde)
 - 6.10. Yanallık ve yönlülük Ok tablosu ve (8 madde)
 - 6.11.1. Beden imgesi (Çizime dayalı)
 - 6.11.2. Beden imgesi (göstermeye dayalı)
 - 6.12. Yan ortahat (4 madde)
 - 6.13. Göz hareketleri (10 madde)
 - 6.14. Mekândaki konum (3 madde)
 - 6.15. Sentez (gözlem ve 4 madde)
 - 6.17. Bütünleştirme (11 madde)
 - 6.18. Ardışıklık (7 madde)
 - 6.19. Şekil değişmezliği (3 madde)
- 7- Okula hazır bulunuşluğu değerlendirme kriterleri- Matematik becerisi (1-Öğretmene ve 2-Öğrenciye Göre 12 madde)

B-Sözlü Değerlendirme

- 8- Okula hazırbulunuşluğu değerlendirme kriterleri- Dil Gelişimi (23 madde)

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Okula hazır oluş, çocuğun tüm gelişim alanlarındaki becerilerini kapsamaktadır. Yetişkinlerin görevi de çocuğun bu tüm gelişim alanlarında gelişmesi için ortamlar hazırlamaktır (Oktay ve Unutkan, 2006). Yaşça kayıt hakkını elde etmiş ancak bedenlen yeterince gelişmemiş olan çocuklar, velisinin yazılı isteği üzerine okul öncesi eğitim kurumlarına devam edebilmekte veya kayıtları bir yıl ertelenebilmektedir. Oktay'a (2007) göre aralık ayının sonuna kadar 6 yaşını dolduracak olan çocukların okula kabul edilmesi, aralarında neredeyse bir yıl fark bulunanların aynı sınıfta bulunması anlamına gelmektedir. Ayrıca okula başlama yaşı ne olursa olsun birinci sınıfa başlamaya hazır olmayan çocuklar mutlaka bulunmaktadır. Bu durum çocukların çeşitli problemler yaşamasına ve okuldan uzaklaşmalarına sebep olabilmektedir. Bu nedenle çocukların ilkokula hazır olup olmadıklarının belirlenmesi önem taşımaktadır.

Bu araştırmada Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ancak testi hazırlayan kurum tarafından herhangi bir geçerlik güvenilirlik çalışması yapılmamakla birlikte, test kurum tarafından uygulanmaktadır.

Testin dil eşdeğerliği çalışması iki İngilizce dil uzmanı tarafından eş zamanlı olarak İngilizce'den Türkçe'ye ve iki İngilizce dil uzmanı tarafından da Türkçe'den İngilizce'ye çevrilerek gerçekleştirilmiştir. Testin ölçüt geçerliğini belirlemek amacıyla çocuklara dönem ortasında verilen gelişim formları kullanılmış, iç tutarlılığının belirlenmesi için Kuder Richardson 20 (Cronbach Alpha) katsayıları incelenmiş ve Pearson korelasyon yöntemiyle madde ayırt edicilik indeksine (madde-madde,

madde-toplam korelasyonları) bakılmıştır. Madde toplam korelasyonu .20'nin altında olan maddeler test toplamından çıkarılmıştır.

Yapılan istatistiksel analizler sonucu testin devamlılık katsayısı .94 olarak bulunmuştur. Alt testlerin devamlılık katsayıları; genel gelişim .62, duygusal gelişim .77, sosyal gelişim .77, analiz .62, ilişki .83, denge .100, ayırdedebilirlik .67, şekil-zemin .56, küçük kas gelişimi .80, büyük kas gelişimi .100, kısa süreli hafıza .93, yanallık ve yönlülük .93, beden imgesi (çizime dayalı) .50, beden imgesi (göstermeye dayalı) .70, baskınlık .100, yan ortahat .85, göz hareketleri .100, mekandaki konum .87, sentez .78, bütünleştirme .64, ardışıklık .75, şekil değişmezliği .96, matematik becerisi (öğrenciye göre) .99, matematik becerisi (öğretmene göre) .96 ve dil gelişimi .98 olarak saptanmıştır.

Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi Türkçe formu 201 madde olarak belirlenmiştir. Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testinin ölçüt bağımlı geçerliği madde analizi sonucunda belirlenen maddelerin son teste ait genel toplam puanları ile gelişim formu toplam puanları arasındaki korelasyona bakılarak belirlenmiştir. Çocukların Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi son test puanları ile gelişim formu notları toplam puanları arasındaki korelasyon katsayısı (.43) istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Testin genelinin güvenilirliği için hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .89.4 olarak hesaplanmıştır. Alt testlerin güvenilirlik katsayıları sırasıyla; genel gelişim .78, duygusal gelişim .79, sosyal gelişim .72, analiz .70, ilişki .63, denge .88, ayırdedebilirlik .68, şekil-zemin .66, küçük kas gelişimi .72, büyük kas gelişimi .78, kısa süreli hafıza .79, yanallık-yönlülük .93, beden imgesi 1 .63, beden imgesi 2 .89, yan ortahat .93, göz hareketleri .95, mekandaki konum .91, sentez .78, bütünleştirme .65, ardışıklık .83, şekil değişmezliği .69, matematik becerisi (öğretmene göre) .66, , matematik becerisi (öğrenciye göre) .93, dil gelişimi .88 ve baskınlık .73 olarak belirlenmiştir. Böylece "Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi"nin geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi çocukların ilkokula başladıklarında edinmiş olmaları gereken sosyal, duygusal, bilişsel, psikomotor alan becerilerini kapsamaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin ya da ailelerin bu testi kolaylıkla uygulayabilecekleri düşünülmektedir. Bu bilgiler ışığında; Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testi'nin Türkçe uyarlamasının farklı örneklem grupları ile yürütülecek araştırmalarla desteklenmesinin geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin yeni kanıtlar sağlayacağı söylenebilir. Ayrıca bu araştırma bir ölçek uyarlama çalışmasıdır. Bu nedenle sadece ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin bulgulara ulaşılmıştır. Bu ölçek, başka araştırmalarda bir veri toplama aracı olarak kullanılıp, ilkokula başlayacak olan çocukların ilkokula hazırbulunuşluklarını belirlemeye yönelik çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- ARL, M. (2005). Türkiye’de erken çocukluk eğitimi ve kalitenin önemi. Ed. M. Sevinç, *Gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar 1* (31-35). İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- BAŞAL, H, A. (2005). *Okul öncesi eğitiminin ilke ve yöntemleri*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- BERK, L. (2009). *Child development (8th ed.)*. USA: Pearson International Edition.
- BRAİNLİNE Learning World (2003). *Brainline school readiness test*. [Online] Retrieved on 05.03.2010 at URL: <http://www.brainline.com/cms/content/view/52/58/>
- BREADKAMP, S. & Copple, C. (2002). *Developmentally appropriate practice in early childhood programs*. Washington D.C.: National Association for The Education of Young Children.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2005). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı (5. Baskı)*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- California Childcare Health Program (2006). *School readiness and health* . [Online] Retrieved on 12.08.2010 at URL: http://www.ucsfchildcarehealth.org/pdfs/Curricula/CCHC/18_CCHC_SchoolReady_0606.pdf
- DOCKETT, S. ve Perry, B. (2002). Who’s ready for what? Young children starting school. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 3(1), 67-89.
- DODGE, D., T. ve BİCKART, T. S. (2000). *How curriculum frameworks respond to developmental stages: birth through age 8*. [Online] Retrieved on 14.08.2010 at URL: <http://ericee.org/pubs/books/katzsym/dodge.pdf>.
- KALAYCI, Ş. (2008). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri (2.baskı)*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım
- KARASAR, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi (15. Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KATZ, L., G. (1991). *Readiness: children and schools*. ERIC Digest: ED330495.[Online] Retrieved on 01.09.2010, at URL: <http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED330495.pdf>
- KOÇYİĞİT, S. (2009). *İlköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin ve ebeveynlerin görüşleri ışığında okula hazırbulunuşluk olgusu ve okul öncesi eğitime ilişkin sonuçları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- MEHAFFE, K, E. & MCCALL, R., B. (2002). Kindergarten readiness: An overview of issues and assessment. *University of Pittsburgh Office of Child Development* (June), [Online] Retrieved on 01.09.2010, at URL: <http://www.oed.pitt.edu/Files/PDF/sr2002-06.pdf>
- MEB. (2006). *Milli eğitim bakanlığı okul öncesi eğitimi genel müdürlüğü 36-72 aylık çocuklar için okul öncesi eğitim programı*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.

- Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği (2003). *MEB mevzuat* .[Online] http://mevzuat.meb.gov.tr/html/225_0.html adresinden 20.03.2012 tarihinde ulaşılmıştır.
- OKTAY, A. (1983). *Okul olgunluğu*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- OKTAY, A. (2007). *Yaşamın sihirli yılları (6. baskı)*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık
- OKTAY, A. (Ed.). (2010). Okul öncesi eğitim ve ilköğretimin çocuğun yaşamındaki yeri ve önemi. *İlköğretime hazırlık ve ilköğretim programları (1-20)*, Ankara: Pegem Akademi
- OKTAY, A. & Unutkan, Ö. P. (2006). Marmara ilköğretime hazır oluş ölçeğinin geliştirilmesi ve standardizasyonu. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Kongresi I. Uluslar arası Okul Öncesi Eğitim Kongresi Bildiri Kitabı, 1*, 336-352.
- ÖNER, N. (1994). *Türkiye’de kullanılan psikolojik testler*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- POLAT- UNUTKAN, Ö. (2003). *Marmara ilköğretime hazırlık ölçeğinin geliştirilmesi ve standardizasyonu*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- POLAT, Ö. (2010). *Okul öncesinde ilköğretime hazırlık etkinlikleri*. İstanbul: İlkadım Yayınevi.
- TAVŞANCIL, E. (2006). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi*. Ankara:Nobel Yayın Dağıtım.
- TUĞRUL, B. (2005). Çocuğu tanıma ve değerlendirme. Ed. M. Sevinç, *Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar 2* (380-392), İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- UYANIK-BALAT, G. (2010). İlköğretime hazırbulunuşluğun değerlendirilmesi. Ed. A. Oktay, *İlköğretime hazırlık ve ilköğretim programları (160-179)*, Ankara: Pegem Akademi
- VAN OUDENHOVEN, N. & REKHA, W. (1998). *Early childhood development: trends and likely scenarios*. Paper presented at the European Policy Conference on Early Childhood Education, Netherlands.
- VOLTAN-ACAR, N. (1991). Grup lideri değerlendirme ölçeğinin geliştirilmesi-ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 3*, 345-350.